

Správa o výsledku kontroly plnenia daňových príjmov štátneho rozpočtu SR za rok 2009 a zavedenia systému VIES II a kontrola plnenia opatrení

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2010, jej účelom bolo overiť správnosť evidencie daňových príjmov na účtoch štátnych príjmov, vyhodnotiť celkové plnenie rozpočtových príjmov za rok 2009, výsledky kontrolnej činnosti, evidenciu a vymáhanie daňových nedoplatkov, poskytnuté úľavy zo sankcií, intrakomunitárne transakcie na dani z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), zavedenie systému VIES II (Value Added Tax Information Exchange System – Systém na výmenu informácií o dani z pridanej hodnoty medzi členskými krajinami EÚ) do praxe a plnenie opatrení.

Predmetom kontrolnej akcie bolo:

A. Daňové príjmy a intrakomunitárne transakcie

1. Kontrola evidencie a plnenia daňových príjmov štátneho rozpočtu v roku 2009
2. Vyhodnotenie projektov a cieľov vo vzťahu k realizácii podprogramu 07201 – výber daní za rok 2009
3. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti daňových úradov
4. Analýza stavu daňových nedoplatkov
5. Analýza poskytnutých úľav z pokút a sankčného úroku
6. Vyhodnotenie objemu a štruktúry intrakomunitárnych transakcií DPH
7. Zavedenie systému VIES II do praxe od 01. 01. 2010

B. Kontrola plnenia opatrení z kontroly daňových príjmov štátneho rozpočtu SR za rok 2008 a postupu implementácie systému VIES II

Kontrola bola vykonaná v čase od 15. 03. 2010 do 16. 04. 2010 v Daňovom riaditeľstve Slovenskej republiky (ďalej len „DR SR“), Nová 13, Banská Bystrica za obdobie roku 2009.

A. Daňové príjmy a intrakomunitárne transakcie

1. Kontrola evidencie a plnenia daňových príjmov štátneho rozpočtu v roku 2009

Zákonom č. 596/2008 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2009 z 28. novembra 2008 Národná rada SR (ďalej len „NR SR“) schválila štátny rozpočet SR, v ktorom celkové príjmy boli rozpočtované sumou 13 115 868 712 eur. Plnenie príjmov bolo ovplyvnené dopadmi globálnej finančnej a ekonomickej krízy a preto NR SR zákonom č. 448/2009 z 27. októbra 2009, ktorým sa menil a doplňal zákon č. 596/2008 Z. z. o štátnom rozpočte SR na rok 2009 znížila rozpočtované príjmy na sumu 10 971 203 980 eur (pokles o 16,35 %, čo v hodnotovom vyjadrení znamená zníženie o 2 144 664 732 eur).

1.1 Daňové príjmy

V štátnom rozpočte SR na rok 2009 boli daňové príjmy rozpočtované sumou 9 885 676 000 eur, novelou zákona boli znížené na sumu 7 870 610 000 eur (pokles o 20,38 %, tzn. o 2 015 066 000 eur), pričom najvýraznejšie sa rozpočet znížil na dani z pridanej hodnoty o 1 244 485 000 eur. V rámci daňových príjmov „Dane na tovary a služby“ boli rozpočtované aj „dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti“ v sume 106 000

eur, ktoré DR SR neeviduje, a preto je upravený rozpočet príjmov o túto čiastku, tzn. je nižší ako je uvedený v zákone o ŠR SR.

Daňové príjmy za daňovú a colnú správu v roku 2009 dosiahli sumu 8 025 249 353,83 eur, tzn. že voči upravenému rozpočtu (zníženému o „dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti“) v sume 7 870 504 000 eur boli splnené na 101,97 %. Plnenie daňových príjmov bolo síce o 154 745 353,83 eur vyššie oproti upravenému rozpočtu ale v porovnaní s predchádzajúcim rokom bolo nižšie o 999 520 513 eur.

Plnenie „Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku“ za rok 2009 bolo na 101,69 % a na ich plnení sa podieľali: daň z príjmov fyzickej osoby, ktorá bola splnená len na 73,16 %, daň z príjmov právnickej osoby splnená na 102,20 % a dane z príjmov vyberané zrážkou splnené na 102,04 %. Rozpočtované príjmy z „Domácich daní na tovary a služby“ boli za rok 2009 splnené na 102,11 %, z toho príjmy DPH boli splnené na 103,01 % a príjmy zo spotrebných daní boli splnené na 100,27 %. Príjmy z „Daní z medzinárodného obchodu a transakcií“ dosiahli plnenie na 98,43%. Prehľad plnenia daňových príjmov v roku 2009 je v prílohe č. 1 a plnenie daňových príjmov v roku 2009 v porovnaní s rokom 2008 je v prílohe č. 2.

1.1.1 Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku

„Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku“ boli rozpočtované na rok 2009 v sume 2 275 640 000 eur, pričom skutočné príjmy dosiahli sumu 2 314 129 701,43 eur, čo predstavuje plnenie na 101,69 %, tzn. že boli o 38 489 701,43 eur vyššie oproti rozpočtovaným príjmom, ale v porovnaní s rokom 2008 boli nižšie o 131 825 817,98 eur.

Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku tvoria:

- Daň z príjmov fyzickej osoby (ďalej len „DPFO“), ktorá za rok 2009 (znížená o prevody) bola rozpočtovaná v sume 39 068 000 eur a skutočný príjem za uvedený rok bol vo výške 28 581 165,20 eur, čo predstavuje plnenie na 73,16 %, tzn., menej o 10 486 834,80 eur. K 31. 12. 2009 daňová správa z výberu dane z príjmov fyzických osôb previedla do rozpočtov VÚC a obcí sumu 1 610 495 288,22 eur, čo je medziročne menej o 98 683 490,48 eur (5,77 %). Na verejnoprospešný účel previedla daňová správa 17 684 264,20 eur, čo je medziročne viac o 2 648 060,06 eur.

V rámci DPFO boli v roku 2009 príjmy zo závislej činnosti nižšie oproti roku 2008 o 171 660 923,69 eur, tzn. o 10,47 %. Pokles výberu z tejto dane bol ovplyvnený negatívnym vplyvom viacerých faktorov ako pokles priemernej mesačnej mzdy, nárast nezamestnanosti, zmrazenie miezd a pod.

V roku 2009 sa príjmy DPFO z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu oproti predchádzajúcemu roku znížili o 13 718 925,60 eur tzn. o 6,78 %. Medziročný pokles príjmov tejto dane bol ovplyvnený hlavne znížením platieb preddavkov na daň. Z dôvodu nepriaznivej hospodárskej situácie daňové subjekty využívali v priebehu roka možnosť platenia preddavkov inak. Najvyšší pokles výberu DPFO z podnikania je evidovaný v odvetviach lesníctvo a ťažba dreva, spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva, finančné služby okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia, ubytovanie a skladové a pomocné činnosti v doprave.

Hrubý výnos DPFO k 31. 12. 2009 (bez prevodu podielu zaplatenej dane na verejnoprospešný účel) bol v sume 1 639 076 453,42 eur. V zmysle § 50 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola z uvedenej sumy výška nároku za rok 2009 pre obce (70,3 %) vo výške 1 152 270 746,75 eur a pre VÚC (23,5 %) vo výške 385 182 966,55 eur.

- Rozpočtované príjmy na dani z príjmov právnickej osoby (ďalej len „DPPO“), v sume 2 083 907 000 eur boli prekročené o 45 862 913,05 eur, čo znamená plnenie na 102,20 % (po odpočte dane prevedenej na verejnoprospešný účel v sume 37 495 973,27 eur). V porovnaní s predchádzajúcim rokom eviduje daňová správa mierny nárast týchto príjmov o 7 717 759,19 eur (o 0,36 %), ktorý bol pozitívne ovplyvnený nárastom platieb preddavkov na daň v roku 2009 a zvýšením výberu DPPO najmä u daňových subjektov v bankovom sektore, v energetickom a plynárenskom priemysle. Podiel zaplatenej dane v sume 37 495 973,27 eur bol prevedený na verejnoprospešný účel čo je oproti roku 2008 viac o 3 351 725,94 eur viac. Podľa príslušných ustanovení zákona o daniach z príjmov bola za rok 2009 formou úľavy na dani z príjmov, ktorej poskytovateľom sú daňové úrady, poskytnutá štátna pomoc vo výške 29 102,8 tis. eur. Celková suma poskytnutej štátnej pomoci formou investičných stimulov v sledovanom roku predstavovala čiastku 25 554,7 tis. eur a formou investičnej pomoci 55,5 tis. eur.
- Dane z príjmov vyberané zrážkou boli v roku 2009 voči rozpočtu splnené na 102,04 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k zníženiu príjmov z tejto dane o 50 199 157,79 eur (o 24,37 %). Medzi najväčších platiteľov dane z príjmu vyberanej zrážkou patria štátne inštitúcie, Štátna pokladnica, nebankové subjekty a Národná banka Slovenska.

1.1.2 Dane z majetku

Príjem štátneho rozpočtu z dane z majetku, ktorý tvorí daň z dedičstva, darovania a prevodu a prechodu nehnuteľností, v roku 2009 pozostával z dobiehajúcich platieb za staré roky a bol vo výške 724 957,70 eur.

1.1.3 Dane na tovary a služby

Domáce dane na tovary a služby zahŕňajú daň z pridanej hodnoty a spotrebné dane. Správa a výber týchto daní sa uskutočňuje prostredníctvom daňových a colných orgánov.

Dane na tovary a služby boli na rok 2009 rozpočtované vo výške 5 564 487 000 eur (bez dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti v sume 106 000 eur) a dosiahli sumu 5 681 772 318,80 eur tzn. boli splnené na 102,11 %.

V rámci tejto skupiny daní sú zaradené:

- daň z pridanej hodnoty, rozpočtované príjmy v sume 3 734 025 000 eur boli splnené na 103,01 %, tzn. v skutočnosti dosiahli sumu 3 846 396 236,36 eur. Skutočné plnenie je o 112 371 236,36 eur vyššie ako rozpočtované. Na plnení príjmov DPH sa daňová správa podieľala sumou 2 235 603 929,38 eur, čo predstavuje 58,12 %. V porovnaní s minulým rokom je však plnenie príjmov nižšie o 32 758 983,97 eur. Tento stav súvisí s medziročným znížením úhrad vlastnej daňovej povinnosti o 11,14 %. Medziročný

pokles zaznamenali aj vratky nadmerných odpočto o 13,65 %. Colná správa sa na plnení príjmov DPH podieľala sumou 1 610 792 306,98 eur, čo predstavuje 41,88 %. V roku 2009 došlo k poklesu uplatňovania nadmerných odpočtov z titulu odpočítania dane pri dovoze tovaru z tretích krajín a následne exportu vyrobenej produkcie, ktorý rástol s príchodom veľkých zahraničných investorov v predchádzajúcich rokoch. S útlmom zahraničného obchodu došlo aj k zníženiu podielu colnej správy na výbere DPH. Pokles výberu DPH zaznamenala v roku 2009 tak daňová ako aj colná správa.

Plnenie DPH v roku 2009 a porovnanie s rokom 2008

Tabuľka č. 1

(v tis. eur)

Druh príjmu	Skutočnosť rok 2008	Skutočnosť rok 2009	Rozdiel 2009 – 2008
DPH celkom	4 632 524,32	3 846 396,24	-786 128,08
z toho: daňové úrady	2 268 362,91	2 235 603,93	-32 758,98
z toho: výber dane DPH	8 460 941,91	7 518 129,35	-942 812,56
vrátený nadmerný odpočet	-6 192 578,98	-5 282 525,42	-910 053,56
nepriame dane platné do 31.12.1992	72,70	18,00	-54,70
colné úrady	2 364 161,48	1 610 792,31	-753 369,17

(podklady DR SR a CR SR)

- spotrebné dane s účinnosťou od 01.05.2004 vyberá colná správa. Rozpočtované spotrebné dane vo výške 1 830 462 000 eur boli splnené na 100,27 %, keď v skutočnosti dosiahli sumu 1 835 376 082,44 eur. Na príjmoch zo spotrebných daní sa daňová správa podieľala v roku 2009 sumou 543 980,18 eur, ktoré boli z úhrad po úkonoch vykonávaných správcami dane. Colná správa sa na plnení rozpočtovaných príjmov podieľala sumou 1 834 832 102,26 eur. Plnenie spotrebných daní za daňovú a colnú správu oproti rozpočtovaným príjmom je vyššie o 4 914 082,44 eur. Výnos zo spotrebných daní však v porovnaní s rokom 2008 poklesol o 70 596 485,13 eur, čo bolo ovplyvnené najmä poklesom príjmov zo spotrebných daní vybraných colnou správou o 71 017 943,93 eur.

1.1.4 Cestná daň a daň z motorových vozidiel

Výnos z dane z motorových vozidiel je v zmysle § 100 ods. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov v plnej výške príjmom rozpočtu VÚC, v ktorého obvode je vozidlo evidované. V roku 2009 boli do VÚC prevedené prostriedky dane z motorových vozidiel a cestnej dane v sume 125 812 702,48 eur.

1.1.5 Dane z medzinárodného obchodu a transakcií

V rozpočte bol stanovený výnos daní z medzinárodného obchodu a transakcií v celkovej sume 28 117 000 eur a v skutočnosti bol dosiahnutý výnos v sume 27 676 426,90 eur, čo predstavuje 98,43 % plnenie rozpočtu. Najviac sa na výnose podieľalo dovozné clo v sume 27 181 607,75 eur.

1.1.6 Pokuty z daňovej kontroly

Na sankciách uložených v daňovom konaní daňová správa vybrala v roku 2009 sumu 973 807,56 eur, čo bolo oproti roku 2008 menej o 399 723,10 eur.

1.2 Nedaňové príjmy

Rozpočtované nedaňové príjmy na rok 2009 v sume 230 697 000 eur boli prekročené o 34 714 313,79 eur. Plnenie ovplyvnili predovšetkým príjmy z administratívnych poplatkov, ktoré boli vo výške 152 104 133,96 eur, odvody z výťažkov z lotérií a iných podobných hier vo výške 112 923 273,19 eur, pokuty a penále vo výške 98 087,67 eur ako aj ostatné nedaňové príjmy.

2. Vyhodnotenie projektov a cieľov vo vzťahu k realizácii podprogramu 072 01 – Výber daní za rok 2009

V „Rozpise záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2009“, boli stanovené aj výdavky na realizáciu programov vlády rozpočtovaných v rámci kapitoly MF SR na rok 2009, vrátane zámerov a vybraných cieľov (tzv. strategických cieľov).

Podprogram 072 01 Výber daní

Projekt 072 01 01 – Výkon funkcií daňovej správy

Termín prípravy a realizácie projektu: časovo neohraničený (začiatok v roku 2004).

Cieľ č. 1:

V rokoch 2009 – 2012 udržať úspešnosť výberu daní v správe daňových úradov na úrovni 96 %.

Merateľný ukazovateľ: Percentuálny pomer zaplatenej dane k predpísanej dani priznanej v daňovom priznaní v bežnom kalendárnom roku.

Tabuľka č.2

Typ	Merná jednotka		Rok R-2 2007	Rok R-1 2008	Rok R 2009	Rok R+1 2010	Rok R+2 2011	Rok R+3 2012
Výsledok	%	plán	96	96	96	96	96	96
		skutoč.	97,27	98,72	97,74			

(podklady DR SR)

V roku 2009 merateľný ukazovateľ stanovený na úrovni 96 % bol prekročený o 1,74%, keď úspešnosť výberu daní bola na úrovni 97,74 %. Požadovaná úroveň úspešnosti výberu daní bola dosiahnutá pri DPPO a DPH. Nižšiu ako požadovanú úspešnosť výberu daní vykazuje plnenie daňových povinností pri dani z príjmov fyzických osôb – pri výbere DPFO z podnikania, ako aj pri výbere DPFO zo závislej činnosti, kde v roku 2009 došlo k nárastu neuhradených preddavkov na daň. Zhoršená daňová disciplína fyzických osôb súvisela s dopadmi ekonomickej krízy.

Cieľ č. 2: V rokoch 2009 – 2012 zvyšovať efektivitu daňovej správy, tzn. podiel hrubého výnosu daní a ostatných príjmov na 1 zamestnanca daňovej správy, v roku 2009 dosiahnuť efektivitu vo výške 2 257 186 eur.

Merateľný ukazovateľ: Podiel hrubého výnosu daní a ostatných príjmov na 1 zamestnanca daňovej správy.

Tabuľka č. 3

Typ	Merná Jednotka		Rok R-2 2007	Rok R-1 2008	Rok R 2009	Rok R+1 2010	Rok R+2 2011	Rok R+3 2012
Hodnota ukazovateľ	tis. eur	plán	1 792	1 842	2 257	2 423	2 589	2 605
		skutoč.	2 031	2 332	2 125			

(podklady DR SR)

Podiel hrubého výnosu daní a ostatných príjmov na 1 zamestnanca daňovej správy pre rok 2009 bol stanovený vo výške 2 257 186 eur. Skutočne dosiahnutá efektívnosť u uvedenom roku predstavovala 2 125 275 eur. Vytýčený cieľ na rok 2009 bol splnený len na 94,2 %.

Projekt 072 01 02 – Rozvoj daňového informačného systému (DIS)

Zámer: Prechod na klientsky orientovanú a efektívne fungujúcu daňovú správu, ktorá bezpečne, spoľahlivo a efektívne využíva nástroje informačnej techniky za účelom splnenia základných cieľov organizácie s prechodom na procesne riadenú organizáciu.

Termín prípravy a realizácie: časovo ohraničený (začiatok v roku 2004, ukončenie v roku 2009).

Cieľ: V roku 2009 ukončiť implementáciu ITSM – zmeny riadenia IT služieb v daňovej správe, realizovaných v zmysle Master Plánu.

Merateľný ukazovateľ: Zrealizovaná etapa projektu.

V roku 2009 sa realizoval projekt ITSM v rámci programu „Inovácia APV DIS“, ktorého riadenie prešlo pod riadenie MF SR ako súčasť programu UNITAS I. Za účelom plnenia zámerov programu UNITAS sa realizoval nákup výpočtovej techniky. V rámci uvedeného nákupu, sa neuskutočnil nákup výkonného zariadenia pre systém elektronického portálu daňovej správy e-Tax z dôvodu, že, výberové konanie na výkonné zariadenie bolo zrušené pre nesplnenie požiadavky verejného obstarávateľa o maximálnej výške ceny predmetu obstarania. DR SR začne nové verejné obstarávanie na dodávku uvedeného tovaru, termín ukončenia nového obstarávania bude až v roku 2010 a z toho dôvodu bolo realizované viazanie kapitálových výdavkov roku 2009 do roku 2010.

Projekt 072 01 08 – Výklad Smernice Rady 2006/112/ES v súvislosti s precedenčným právom Súdneho dvora Európskych spoločenstiev a jeho aplikáciou daňovými správami členských krajín EÚ (prechodný fond).

Zámer: Globálnym cieľom projektu je zlepšenie výkonu slovenskej daňovej správy v oblasti DPH získaním odborných vedomostí a prehľadu pri aplikácii jednotlivých článkov Smernice Rady 2006/112/ES za účelom zabezpečenia plnenia plánovaných príjmov štátneho rozpočtu. Špecifickým cieľom projektu je zaviesť získané odborné vedomosti do praxe slovenskej daňovej správy a slovenských daňových subjektov prostredníctvom vyškolovania zamestnancov počas trvania a po ukončení projektu, informovaním zamestnancov daňovej správy a

daňových subjektov prostredníctvom Intranetu najneskôr pol roka po skončení trvania projektu.

Na rok 2009 neboli alokované finančné prostriedky (v roku 2008 – EÚ Prechodný fond a ŠR). Pre tento projekt bolo stanovených 5 cieľov.

Podprogram 06G06 – Aktívna politika trhu práce a zvýšenia zamestnateľnosti – MF SR
Projekt 06G0D02 – Stimulovanie a skvalitňovanie vzdelávania pre potreby zamestnávateľov a podnikateľského sektora – MF SR

Zámer: Zabezpečiť refundáciu výdavkov.

Termín prípravy a realizácie: časovo ohraničený (začiatok január 2006, ukončenie december 2009).

Cieľ: V roku 2009 zabezpečiť refundáciu výdavkov skutočne vynaložených DR SR v roku 2008 na projekt „Počítačové vzdelávanie zamestnancov daňových orgánov bratislavského kraja za účelom získania certifikátu ECDL Štart“ v súlade so Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku.

Merateľný ukazovateľ: Zabezpečená refundácia výdavkov

V roku 2008 nebola DR SR zo strany Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSV a R SR“) realizovaná refundácia skutočne vynaložených výdavkov. Dňa 27. 03. 2009 bola vykonaná MPSV a R SR, sekciou riadenia ESF kontrola, ktorá nezistila nedostatky. Nakoľko výdavky DR SR v súvislosti s projektom boli oprávnené, realizácia prebehla v súlade so zmluvnými podmienkami a príslušná dokumentácia bola predložená MPSV a R SR, vznikol právny nárok na preplatenie žiadostí o platbu.

Podprogram 06G1A – Podpora zamestnanosti, sociálnej inklúzie a budovanie kapacít v BSK – MF SR

Projekt 06G1A01 – Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy v BSK – MF SR – opatrenie 3.3.

Zámer: Projekt „Kvalifikovaný zamestnanec daňovej správy – prínos pre celú spoločnosť“ (kód ITMS: 27130330002) je financovaný z ESF, ktorý investuje finančné prostriedky do programov, ktoré prispievajú aj k zvýšeniu odbornosti ľudí a rozvoju ich pracovného potenciálu. Vysoká odbornosť zamestnancov, profesionálny prístup ku klientom, vysoká profesionalita sú základným pilierom takto efektívne fungujúcej daňovej správy.

Termín prípravy a realizácie podprogramu: časovo ohraničený (začiatok október 2009 - ukončenie december 2016), ukončenie projektu rok 2011.

Pre tento projekt boli stanovené 4 ciele, ktorých merateľné ukazovatele budú predmetom vyhodnotenia až po ukončení projektu.

Podprogram 06G1B – Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy – MF SR

Projekt 06G1B01 – Zlepšenie kvality služieb poskytovaných verejnou správou a neziskovými organizáciami – MF SR - opatrenie 4.1.

Zámer: Projekt „Kvalifikovaný zamestnanec daňovej správy – prínos pre celú spoločnosť „(kód ITMS: 27130330002) je financovaný z ESF, ktorý investuje finančné prostriedky do programov, ktoré prispievajú aj k zvýšeniu odbornosti ľudí a rozvoju ich pracovného potenciálu. Vysoká odbornosť zamestnancov, profesionálny prístup ku klientom, vysoká profesionalita sú základným pilierom takto efektívne fungujúcej daňovej správy.

Termín a príprava realizácie podprogramu: časovo ohraničený (začiatok október 2009 – ukončenie december 2016), ukončenie projektu rok 2011.

Pre tento projekt boli stanovené 4 ciele, ktorých merateľné ukazovatele budú predmetom vyhodnotenia až po ukončení projektu.

3. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti daňových úradov

DR SR pre rok 2009 stanovilo v pláne výkonu daňovej kontroly tieto hlavné ukazovatele:

- zabezpečiť plnenie plánovaného objemu nálezov z daňových kontrol vo výške 165 000 tis. eur. Skutočný objem nálezov v roku 2009 bol v sume 435 548,56 tis. eur, čo predstavuje prekročenie plánu o 164 %, tzn. o sumu 270 548,56 tis. eur. Dosiachnutý objem nálezov bol v roku 2009 oproti roku 2008 vyšší o 54 680,17 tis. eur.
- zabezpečiť 50 %-nú efektivitu daňových kontrol. K 31. 12. 2009 bolo 1 627 kontrolórmí vykonaných 19 820 kontrol a skontrolovaných bolo 15 373 daňových subjektov. Z celkového počtu ukončených kontrol bolo 11 788 s nálezom. Celková úspešnosť vykonaných kontrol bola 59,50 %, čo predstavuje oproti plánu viac o 9,5 %. Najvyššia efektivita daňových kontrol bola zaznamenaná na kontrole DPPO, a to 74,1 %.
- vykonať minimálne 15 000 miestnych zisťovaní zameraných na kontrolu elektronických registračných pokladníc. Skutočný počet vykonaných kontrol bol 16 117, tzn. splnenie plánu na 107,4 %. Počet miestnych zisťovaní s nálezom bol 2 606 a výška uložených pokút predstavovala sumu 478,41 tis. eur.

4. Analýza stavu daňových nedoplatkov

Daňová správa SR evidovala k 31. 12. 2009 nedoplatky celkom vo výške 2 413 930 tis. eur. Z toho boli daňové nedoplatky v sume 2 386 908 tis. eur a nedaňové nedoplatky vo výške 27 022 tis. eur. V roku 2009 vzrástol objem celkových nedoplatkov o 96 284 tis. eur, pričom daňové nedoplatky vzrástli o 96 364 tis. eur a u nedaňových nedoplatkov bol zaznamenaný pokles o 80 tis. eur. Daňová správa SR eviduje ku dňu 31. 12. 2009 daňové nedoplatky u 159 466 daňových dlžníkov.

Porovnanie stavu celkových daňových nedoplatkov

Tabuľka č. 4 .....(v tis. eur)

Daňové nedoplatky	k 31. 12. 2008	k 31. 12. 2009	rozdiel 2009 - 2008	index 2009/2008
DR SR	2 290 544	2 386 908	96 364	1,04

(podklady DR SR)

V roku 2009 bol index rastu daňových nedoplatkov (1,04) nižší, oproti indexu z roku 2008 (1,06). Bolo to najmä z dôvodu nižšieho rastu nevymožiteľných daňových nedoplatkov.

Vymožiteľné daňové nedoplatky zaznamenali v roku 2009 nižší nárast ako v predchádzajúcom roku z dôvodu presunu daňových nedoplatkov do pomocnej evidencie a taktiež uhradenia daňových nedoplatkov daňovými subjektmi na základe výziev na zaplatenie dane v náhradnej lehote.

Z celkového evidovaného stavu daňových nedoplatkov vo výške 2 386 908 tis. eur, bolo na daniach – istine evidovaných 1 646 940 tis. eur, čo predstavuje 69 %-ný podiel na celkových daňových nedoplatkoch. Nedoplatky na sankciách boli 739 968 tis. eur, čo predstavuje 31 % z daňových nedoplatkov.

Porovnanie evidencie celkových daňových nedoplatkov v rokoch 2008 a 2009

Tabuľka č. 5

Ukazovateľ	v (tis. eur)		
	k 31.12.2008	k 31.12.2009	rozdiel 2009 - 2008
Evidovaný stav daňových nedoplatkov	2 290 544	2 386 908	96 364
z toho: vymožitelné daňové nedoplatky	711 085	737 165	26 080
daňové nedoplatky v pomocnej evidencii	1 579 459	1 649 743	70 284
z toho: prihlásené daňové nedoplatky do konkurzného a vyrovnacieho konania	36 295	18 989	- 17 306
nevymožiteľné	1 543 164	1 630 754	87 590

(podklady DR SR)

Z celkového objemu daňových nedoplatkov k 31. 12. 2009 eviduje DR SR vysoký podiel nevymožiteľných nedoplatkov. Ich podiel na celkových daňových nedoplatkoch predstavoval 68,32 % a v porovnaní s rokom 2008 sa zvýšili o 87 590 tis. eur. Vymožitelné daňové nedoplatky sa v porovnaní s rokom 2008 zvýšili o 26 080 tis. eur. Daňové nedoplatky prihlásené do konkurzného a vyrovnacieho konania sa znížili oproti roku 2008 o 17 306 tis. eur. V roku 2009 boli v zmysle § 65b zákona č. 511/1992 Zb. postupované daňové pohľadávky u daňových subjektov v konkurze a prvýkrát aj pohľadávky daňových subjektov v likvidácii. Kumulovaný stav nedoplatkov postúpených na Slovenskú konsolidačnú a. s. k 31. 12. 2009 predstavoval sumu 1 187 mil. eur.

Pre oblasť vymáhania daňových nedoplatkov boli stanovené hlavné ukazovatele, priority s merateľnými ukazovateľmi, ktoré boli plnené nasledovne:

- dosiahnuť plánovaný objem vymožených daňových nedoplatkov v sume 119 499 tis. eur. Daňové nedoplatky boli vymožené v sume 163 035 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 136,43 %,
- 25 %-ná efektívnosť vymáhania, tzn. 25 %-ný podiel sumy vymoženej daňovým exekučným konaním k sume vymáhanej rozhodnutiami o začatí daňového exekučného konania. Podiel vymoženého daňového nedoplatku v roku 2009 (70 932 tis. eur) k výške vymáhaného daňového nedoplatku (195 592 tis. eur) dosiahol k 31. 12. 2009 úroveň 36,27 %. Stanovená hranica bola prekročená o 11,27 %,
- podporiť komplexné portfólio spôsobov daňovej exekúcie najmä organizovaním dražieb na predaj hnutel'ného alebo nehnuteľného majetku. Indikátor bol vypracovaný za účelom využívania časovo, finančne a odborne náročnejších spôsobov daňovej exekúcie, a to dražby hnutel'ných a nehnuteľných vecí, keďže tieto spôsoby daňovej exekúcie často

pôsobia ako preventívny nástroj a v mnohých prípadoch donútia daňového dlžníka zaplatiť daňový nedoplatok pred vykonaním samotnej dražby hnuteľnej alebo nehnuteľnej veci. Pre rok 2009 bolo stanovené vykonať 101 dražieb a v skutočnosti bolo vykonaných 155 dražieb. Priamo v dražbe boli k 31. 12. 2009 uhradené daňové nedoplatky vo výške 240 tis. eur.

V roku 2009 bola celková evidovaná suma vymožených daňových nedoplatkov 604,22 mil. eur, čo predstavuje oproti roku 2008 zvýšenie o 91,7 mil. eur. Na zníženie stavu vymožitelných daňových nedoplatkov ku koncu roka 2009 na sumu 737 165 tis. eur mali vplyv aj ďalšie úkony vykonané exekútormi. V priebehu roka 2009 bolo začatých 26 909 daňových exekučných konaní na celkovú sumu 201,76 mil. eur a do konkurzu boli prihlásené pohľadávky 313 daňových subjektov v celkovej sume 55,35 mil. eur.

K 31. 12. 2009 boli v súlade so zákonom o správe daní a poplatkov odpísané daňové nedoplatky s následkom zániku 76 565 daňovým subjektom v celkovej sume 2 672 854 tis. eur, z toho v roku 2009 boli odpísané v sume 413 358 tis. eur.

5. Analýza poskytnutých úľav z pokút a sankčného úroku

V roku 2009 sa znížil počet poskytnutých úľav voči roku 2008 (6 914 úľav) o 1 247, ale zvýšila sa výška poskytnutých úľav celkom oproti roku 2008 (3 501 661 eur) o 261 456 eur, čo predstavuje zvýšenie o 8,07 %.

Daňová správa v roku 2009 odpustila fyzickým osobám nedoplatok na dani v 49 prípadoch, čo je o 50 prípadov menej ako v roku 2008. Zvýšila sa však celková suma odpustených daňových nedoplatkov oproti predchádzajúcemu roku 2008 (82 154,95 eur) o 12 176,86 eur. Najvyššia suma odpustených daňových nedoplatkov bola na DPFO, kde 18 daňovým subjektom boli odpustené daňové nedoplatky vo výške 78 938,94 eur, čo predstavuje 83,68 % z celkovej sumy odpustených daňových nedoplatkov. Na dani z prevodu a prechodu nehnuteľností bolo 29 daňovým subjektom odpustená suma 15 001,23 eur, tzn. 15,90 % z celkovej sumy odpustených daňových nedoplatkov.

6. Vyhodnotenie objemu a štruktúry intrakomunitárnych transakcií na DPH v roku 2009

Informačný systém VIES v súčasnosti plní v reálnej prevádzke všetky funkcie stanovené Nariadením Rady č. 1798/2003 o medzinárodnej administratívnej spolupráci v oblasti DPH. Od spustenia systému VIES do reálnej prevádzky sú postupne zapracovávané ďalšie funkcie systému, ktoré posúvajú systém na vyššiu kvalitatívnu úroveň a umožňujú uľahčiť prácu užívateľa pri zisťovaní príslušných informácií. Od 01. 01. 2010 je v platnosti Nariadenie Rady č. 37/2009, ktoré mení a dopĺňa vyššie uvedené nariadenie, ktorým sa skracujú lehoty na výmenu informácií prostredníctvom systému VIES. Skracuje sa doba výmeny informácií zo súhrnných výkazov z troch mesiacov po príslušnom štvrťroku na výmenu v mesačných intervaloch za predchádzajúci mesiac.

V roku 2008 bola na Európskej úrovni prijatá legislatívna zmena (Smernica Rady 2008/117/ES, ktorou sa mení a dopĺňa Smernica Rady 2006/112/ES) k skráteniu lehoty na podávanie súhrnných výkazov, ktorá stanovuje povinnosť daňovým subjektom podávať súhrnné výkazy mesačne a daňovým správam stanovuje takto získané údaje zaslať do jednotlivých štátov do konca nasledujúceho mesiaca. Existujú však výnimky, ktoré pri

dozdržaní stanovených podmienok umožňujú daňovým subjektom naďalej podávať súhrnné výkazy v štvrtročných intervaloch. Takéto údaje musia štáty Európskej únie zaslať do konca mesiaca nasledujúceho po danom štvrtroku.

Zdrojom informácií do databázy pre systém VIES o dodaných tovaroch do iných štátov EÚ osobám identifikovaným pre DPH v členení podľa identifikačného čísla DPH sú súhrnné výkazy DPH (ďalej len „súhrnné výkazy“) podávané daňovými subjektmi. Súhrnné výkazy, ktoré podávajú daňové subjekty v každom členskom štáte sa transformujú do stanovených súborov a prostredníctvom systému VIES sú zasielané do všetkých členských štátov EÚ.

Informácie o dodaniach, ktoré sú prijaté z iných členských štátov sú v databáze porovnávané s hodnotou nadobudnutí v daňových priznaniach podaných slovenskými daňovými subjektmi. V prípade, ak sú zistené rozdiely v informáciách, tieto sú podkladom pre miestne zisťovanie, resp. daňovú kontrolu.

V roku 2009 slovenskí dodávatelia dodali do členských krajín EÚ tovar vo výške 26 508 877 485 eur a naopak, nakúpili tovar z členských krajín EÚ za rok 2009 vo výške 29 283 605 417 eur. Uvedená suma nie je konečná, nakoľko od dvoch krajín Cyprus a Holandsko neboli údaje za rok 2009 ku dňu ukončenia kontroly NKÚ SR k dispozícii.

V oblasti medzinárodnej výmeny daňových informácií bolo v roku 2009 vybavených celkom 3 493 žiadostí. Z uvedeného počtu sa 297 žiadostí týkalo výmeny informácií v oblasti priamych daní na základe zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia a Smernice Rady č. 77/799/EEC o vzájomnej pomoci príslušných orgánov členských štátov v oblasti priamych daní a dane z poisťnej prémie. Na základe Nariadenia Rady č. 1798/2003/EEC o administratívnej spolupráci bolo vybavovaných 3 196 prípadov týkajúcich sa DPH. V oblasti priamych daní bol v roku 2009 oproti roku 2008 zaznamenaný nárast o 91 žiadostí, v oblasti DPH počet žiadostí v porovnaní s rokom 2008 vzrástol o 555 žiadostí. Celkový nárast žiadostí predstavoval 23 %.

Od roku 2010 sa na výmenu informácií v oblasti DPH používa výhradne elektronická komunikácia, tzn. bez potreby poštového styku.

V najväčšom rozsahu bola výmena informácií v roku 2009 v oblasti nepriamych daní realizovaná s Maďarskom (1 112 prípadov) a Českom (953 prípadov). Tieto dve krajiny tvoria takmer 65 % všetkých výmen v oblasti nepriamych daní.

V priebehu roka 2009 sa uskutočnilo 6 multilaterálnych kontrol organizovaných kompetentnými orgánmi členských štátov EÚ (Nemecko, Rakúsko, Maďarsko, Poľsko, Slovensko) za účasti ďalších štátov EÚ. Predmetom kontrol bolo preverenie intrakomunitárnych transakcií a preukázanie neoprávneného čerpania nadmerných odpočtov DPH. Až 98 % prípadov multilaterálnych kontrol sa týkalo daňových podvodov na DPH.

7. Zavedenie systému VIES II do praxe od 01. 01. 2010

Štúdia na zavedenie systému VIES II vznikla v roku 2004 ako reakcia na nové požiadavky na systém VIES. Vznikla na základe revízie a aktualizácie stratégie a priorít v oblasti DPH a návrhu smernice Rady upravujúcu Smernicu 77/388/EEC, čo sa týka miesta dodania služieb.

Na základe legislatívnych zmien a záverov z pracovných stretnutí bola štúdia aktualizovaná a v súčasnosti obsahuje nasledovné oblasti:

- kvalita dát,
- zahrnutie služieb do VIES (B2B),
- one-stop shop schéma a refundácia DPH,
- výmena formulárov,
- DPH z elektronických služieb (VOEs) – táto časť nebola zahrnutá do pôvodnej štúdie, ale pre celkovú predstavu o budúcnosti VIES bola zahrnutá dodatočne.

Prvá oblasť - kvalita dát zahrňuje okrem zlepšenia kontroly dát ešte pred ich odoslaním aj návrhy na efektívnejšie nástroje v boji proti podvodom a zníženie časového rámca na podávanie súhrnného výkazu z troch na jeden mesiac.

B2B - zahrnutie služieb do VIES - z dôvodu neschválenia príslušnej európskej legislatívy sa tento termín posunul na 01.01.2010, samotná výmena informácií medzi členskými štátmi zahŕňajúca informácie o službách začala od 01. 01. 2010.

One-stop shop schéma mala byť pôvodne platná od 01.01.2010, ale z dôvodu neschválenia príslušnej legislatívy sa tento termín posunul na 01.01.2015 a z dôvodu redukcie schémy sa premenovala na Mini one - stop shop.

Refundácia DPH mala byť pôvodne platná od 01. 01. 2008, ale z dôvodu neschválenia príslušnej legislatívy sa tento termín posunul na 01. 01. 2010. Vývoj a nasadenie aplikácie bolo rozdelené na dve časti. Prvá časť týkajúca sa prijímania žiadostí od národných subjektov, ich odosielania do členských štátov EÚ a prijímania žiadostí z ostatných členských štátov bola implementovaná do produkčnej prevádzky od 04. 01. 2010. Druhá časť týkajúca sa spracovania prijatých žiadostí zo zahraničia je v štádiu odovzdania na testovacie prostredie a bude nasadená v 1. polroku 2010 tak, aby boli dodržané termíny stanovené legislatívou. Nový systém refundácie DPH funguje nasledovne: žiadateľ o vrátenie DPH, ktorý nie je usadený v štáte refundácie DPH, podáva žiadosť štátu usadenia, štát usadenia musí žiadosť posúdiť, či spĺňa predpísané požiadavky a žiadosť zašle príslušnému orgánu štátu refundácie. Na rozdiel od doteraz platného postupu je celá komunikácia zabezpečená elektronicky cez portály štátu usadenia a štátu refundácie.

DPH z elektronických služieb (VoeS), nebola zahrnutá do pôvodnej štúdie, bola zahrnutá dodatočne. Systém využívajú subjekty z tretích krajín poskytujúce elektronické služby vo viacerých štátoch EÚ. Subjekty sa zaregistrujú na tento účel v jednom štáte EÚ, ktorý sa potom považuje za štát registrácie subjektu. Takáto schéma bude využitá pre Mini one - stop shop, ale pre subjekty v rámci EÚ.

B. Kontrola plnenia opatrení z kontroly daňových príjmov štátneho rozpočtu SR za rok 2008 a postupu implementácie systému VIES II

Opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov boli prijaté DR SR dňa 28. 05. 2009 a ich doplnenie dňa 11. 06. 2009.

Z 10-tich prijatých opatrení bolo splnených 8 opatrení:

- bola skompletizovaná technická dokumentácia k systému VIES ktorá sa nachádza u riaditeľa odboru vývoja APV DIS v papierovej aj v elektronickej forme na CD, resp. DVD,
- bola skompletizovaná technická dokumentácia k systému APV DIS, ktorá sa nachádza u riaditeľa odboru vývoja APV DIS v papierovej aj v elektronickej forme na CD, resp. DVD,
- dňa 04. 11. 2009 bola vydaná „Smernica pre zálohovanie dát,
- aktuálne je IS VIES zálohovaný prostredníctvom zálohovacieho systému Tivoli Storage Manager (ďalej len „TSM“). TSM automaticky vytvára kópiu zálohy, ktorá je v zmysle Smernice pre zálohovanie dát ukladaná vo „vzdialenej lokalite“,
- hlavný vstup do serverovej miestnosti na piatom poschodí je opatrený bezpečnostnými protipožiarnymi dverami. Bočný vchod je opatrený mrežou,
- dňa 26. 06. 2009 bol zaslaný list riaditeľom pracovísk DR SR a riaditeľom daňových úradov, v ktorom sú upozornení na dodržiavanie Registratúrneho poriadku a registratúrneho plánu daňových orgánov, Smernice o formálnej úprave registratúrnych záznamov daňových orgánov a Metodického pokynu k spracovaniu daňových dokumentov technológiou skenovania,
- v opise činností štátnozamestnaneckého miesta príslušného zamestnanca sa v časti „Ostatné činnosti“ nachádza aj „Správa číselníkov a vytváranie štatistických výstupov zo systému VIES“,
- Dňa 16. 10. 2009 bol zaslaný list všetkým pracoviskám DR SR a všetkým daňovým úradom, v ktorom sú popísané výstupy zo systému VIES, komu sú poskytované a kto a v akej forme má k nim prístup.

2 opatrenia ostávajú v plnení:

- vyčleniť vhodnú miestnosť s plochou cca 15 m² pre operatívny sklad v blízkosti hlavného výpočtového centra na prízemí budovy DR SR,
- premiestniť zvyšky obalov, ostatné horľavé látky a komponenty k počítačovým zariadeniam do vyčleneného operatívneho skladu, ktorý zabezpečí odbor hospodárskej správy.

Z dôvodu, že v novembri 2009 bola zahájená rozsiahla rekonštrukcia budovy DR SR, vytvorenie operatívneho skladu bolo neefektívne, nakoľko počas rekonštrukčných prác dochádza k odkrytiu bočných stien budovy. Predpokladaný termín ukončenia rekonštrukcie je október 2011.

Splnenie uvedených dvoch opatrení bude predmetom kontroly NKÚ SR v nasledujúcich rokoch.

Zhrnutie

Kontrolná skupina NKÚ SR preverila správnosť evidencie daňových príjmov na účtoch štátnych príjmov, celkové plnenie rozpočtových príjmov za rok 2009, výsledky z kontrolnej činnosti, evidenciu a vymáhanie daňových nedoplatkov, poskytnuté úľavy zo sankcií, intrakomunitárne transakcie na DPH, zavedenie systému VIES II do praxe od 01. 01. 2010, kde neboli zistené nedostatky. V prípade plnenia opatrení prijatých z vykonanej kontroly za rok 2008, naďalej ostávajú v plnení 2 opatrenia, ktoré budú predmetom kontroly v nasledujúcom období.